

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರ ಚಿಂತನಾ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸಂಸ್ಕೃತಿ**ಬಸವರಾಜ ಜಿ.**

ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17013512>

ABSTRACT:

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಗೆಗೆ ಮೌಲಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮಾನವನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಮೊತ್ತ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನಯವಿನಯಗಳ ಸೊಬಗು. ಸ್ವಗುಣ ಪರಗುಣಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಿತ ಕಾಂತ್ರಿ. 'ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಸೆಲೆ ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಜೀವನಾಡಿ. ಅದು ಅಂತರಂಗದ ಸಂಪತ್ತು. ಅದರ ಸ್ಥಳ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯವಾಗಿದೆ' ಎಂಬುದು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿದೆ.

KEYWORDS:

ಚಿಂತನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಚಾರಧಾರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ,

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದದ್ದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜಜೀವಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ; ಒಂದು ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಒಪ್ಪುವಂಥ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಹೃದಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಸಮರಸವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅಥವಾ ಸಮನ್ವಯ ಅಗತ್ಯ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತಕರಾದ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್, ಕಾರ್ಡಿನಲ್ ನ್ಯೂಮನ್, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಎಮರ್ಸನ್ ಈ ನಾಲ್ವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಮನು, ಭಾಸ, ಭರ್ತೃಹರಿ ಇವರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆಟ್ಟು, ಜೊತೆಗೆ ರಾಮ, ಭರತ, ಅರ್ಜುನ, ಆಂಜನೇಯ ಇವರ ಪಾತ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಿಸಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ, ವ್ಯಷ್ಟಿ-ಸಮಷ್ಟಿ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ "ಆತ್ಮದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯೇ ಜೀವನದ ಗುರಿ". ಅದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತ್ವ.

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯು 114 ಪುಟಗಳ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವಕೋಶ (Encyclopedia)ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.

“ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆತ್ಮಶಿಕ್ಷಣ. ಅದು ಬರಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಬರಿಯ ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಬರಿಯ ಸ್ಮೃತಿಶಕ್ತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ಮೃತಿ- ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಮಿಯಂತಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.”¹ “ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಸುಗುಣಸಾಮರಸ್ಯ. ಸಮರಸ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಗಳು ಸಮ್ಮಿಳಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮಾಧುರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಂತಿ (Sweetness and Light).”²

ಈ ಎರಡು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಜೀವಾತ್ಮ' ಈ ಪದಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು. ಎರಡನೆಯದು, ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅನಾಯಕತೆ' (Culture and Anarchy) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವಾದಸರಣಿ. ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರೇ “ಇದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.³ “ಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯ”ಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತ. “ಪ್ರಮಾಕರಣಂ ಪ್ರಮಾಣಂ” ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನಿಗೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಎಂತಹ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಹೀಗೆಯೇ ಅವರು ಕಾರ್ಡಿನಲ್ ನ್ಯೂಮನ್ (Cardinal Newman) ಎಂಬ ದೈವಮತಾಚಾರ್ಯನ ನಿಲುವನ್ನೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ರುದ್ರನಾಟಕ”ದಿಂದಲೂ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಎಮರ್ಸನ್‌ನಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆತನು ತಾಳಿರುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರಾದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಮನು, ಭಾಸ, ಭರ್ತೃಹರಿಯವರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಮ, ಭರತ, ಅರ್ಜುನ ಮುಂತಾದವರ ಪಾತ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು “ಸಂಸ್ಕೃತಿ”ಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸತ್ಯನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಯವಿಶೇಷವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅಂಗ. ಇದನ್ನು ಭಾಸನು ತನ್ನ “ಪ್ರತಿಮಾ” ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬುದನ್ನು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭರತನಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ಮೃತನಾದನೆಂದು ಹಠಾತ್ತನೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಿಡಿಲುಬಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ, ಮೃದುವಾಗಿ, ನಯವಾಗಿ, ಅವನನ್ನು ಈ ವಿಷಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅದರ ಹೊಡೆತದ ವೇಗವನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಗ್ಗಿಸಿ ತರುವಾಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ವಸಿಷ್ಠರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಸನ ನಯಕೌಶಲದ ಜಾಣ್ಮೆ. ಈ ನಯಕೌಶಲವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಟ್ (tact) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಟಕಕಾರನಾದ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಬರೆದ ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ನಾಟಕದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಅಂಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್‌ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮನೋವಿಕಲ್ಪವನ್ನು ಹುಚ್ಚು, ಉನ್ಮಾದ ಮುಂತಾದ ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಹೇಗೆ ನುಣುಪಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.: “Canst thou not minister to a mind diseased, Pluck from the memory a rooted sorrow, Raze out the written troubles of the brain, And with some sweet oblivious antidote Cleanse the stuff'd bosom of that perilous stuff Which weighs upon the heart?”⁴

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರೇ ಈ ಸಾಲುಗಳ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು:

ಬೇರಿಟ್ಟ ದುಃಖಮಂ ನೆನಪಿನಿಂ ಕೀಳ್ತತಿ
ಮಿದುಳಿನೋಳ್ ಬರೆದಿರ್ಪ ಕಷ್ಟಗಳ ತೊಳೆದಳಿಸಿ
ಹೃದಯವನು ಕುಗ್ಗಿಸಿಹ ಭಯದ ವಿಷಗರ್ಭವನು
ಇನಿದಾದ ಮರೆವನಾಗಿಪ ಮದ್ದಿನಿಂ ತೊಳೆದು
ಅಸ್ವಸ್ಥಮನಕೆ ನೀನುಪಚರಿಸಲಾರೆಯೇ?”⁵

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಗಂಭೀರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಆದಿಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮತ್ತು ಭರ್ತೃಹರಿ, ಭವಭೂತಿಗಳೆಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾದವನ ಮಾತುಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಆಂಜನೇಯನ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು:

ನೂನಂ ವ್ಯಾಕರಣಂ ಕೃತ್ವ ಮನೇನ ಬಹುಧಾತುತಂ |
ಬಹು ವ್ಯಾಹರತಾನೇನ ನ ಕಾಚಿದಪಶಬ್ದಿತಂ ||

ಅವಿಸ್ತರಮ್ ಅಸಂದಿಗ್ಧಮ್ ಅವಿಲಂಬಿತಂ ಅದ್ಭುತಂ |
 ಉರಃಸ್ಥಂ ಕಂಠಗಂ ವಾಕ್ಯಂ ವರ್ತತೇ ಮಧ್ಯಮೇ ಸ್ವರೇ ||
 ಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮಸಂಪನ್ನಮ್ ಅದ್ಭುತಮ್ ಅವಿಲಂಬಿತಾಂ |
 ಉಚ್ಚಾರಯತಿ ಕಲ್ಯಾಣೀಂ ವಾಚಂ ಹೃದಯಹಾರಿಣೀಂ^೧

ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಈತನು ವ್ಯಾಕರಣವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪಶಬ್ದ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾತು ಬಹಳ ಉದ್ದವಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಕೃವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅತಿ ಸಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅತಿ ವೇಗವಿಲ್ಲ; ಧ್ವನಿ ಅತಿ ಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲ, ಅತಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ಅಂತಸ್ತಿನದು. ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾದ ಅನುಕ್ರಮ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವಸರವೂ ಮಂದವೂ ಎರಡೂ ಅಲ್ಲದ ಈ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಮಾತು ಹೃದಯವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.”⁷

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾದವನ(gentleman) ಸಂಭಾಷಣ ಕ್ರಮ, ಮಾತುಕಥೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯೂಮನ್(John Henry Cardinal Newman) ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ‘ಜೆಂಟ್ಲಿನ್’ ಎಂಥವನು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯೂಮನ್‌ನ ವಿವರಣೆ ಹೀಗಿದೆ: “He can recollect to whom he is speaking; he guards against unseasonable allusions, or topics which may irritate; he is seldom prominent in conversation, and never wearisome. He makes light of favours while he does them and seems to be receiving when he is conferring. He never speaks of himself except when compelled, never defends himself by a mere retort, he has no ears for slander or gossip, is scrupulous in imputing motives to those who never interfere with him and interprets everything for the best.”⁸

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಆತನು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಾರಣಪ್ರಸ್ತಾವಗಳೂ ಉದ್ದೇಶಕರಗಳಾದ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾತುಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಪ್ರಮುಖನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವುದೂ, ಬೇಸರಪಡಿಸುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ತಾನು ಇತರರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪದ್ದೆನಿಸುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊಡುವವನು ತಾನಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನು ತಾನೆಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ.”

ಒತ್ತಾಯವಿದ್ದ ಹೊರತು ತನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವೇದದಲ್ಲಿ ಆತನು ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಚಾದಿಮಾತಿಗೂ ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆಗೂ ಆತನು ಕಿವಿ ಕೊಡಲಾರ ತನ್ನ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಂದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನು ಆರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಆತನು ನಿಯಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.”⁹

ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಮನ್‌ರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಡಿ.ವಿ. ಜಿಯವರು ಎಮರ್ಸನ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್ ಇವರನ್ನೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರೂ ‘ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ಯ ಬಗ್ಗೆ ನೇರವಾಗಿಯೇ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಬರಹಗಳಿಂದ ಡಿ.ವಿ.ಜಿಯವರು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಅಮೆರಿಕದ ಎಮರ್ಸನ್ ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸನಾತನಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನೆಂದು ಹೇಳಲು ಈತನ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಹಮಾತ್ರೇಯ ಮುಂತಾದ ಪದ್ಯಗಳೇ ಸಾಕು. ಈತನ ಕಲ್ಚರ್ (Culture), ಸೆಲ್ಫ್-ರಿಯನ್ಸ್ (Self-reliance) ಮತ್ತು ಓವರ್‌ಸೋಲ್ (Oversoul) ಮುಂತಾದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಈತನ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. “ಎಮರ್ಸನ್ನನ ಮಾತು” ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿಯವರು ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು (ಎಮರ್ಸನ್ನನ ಪದ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಹ) ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ:

“ಅಹಂಕಾರ ಕ್ಷಯಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಿಂದಾಗುವ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಭಾರವನ್ನು ಹಗುರ ಮಾಡುವ ಯೋಗವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅದೇ ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ. (‘ಕಲ್ಚರ್’ ಎಂಬ) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಿನ ಭಾವದಂತೆ, ಅದೇ ಅಂತರಂಗಕೃಷಿ-ಅಂತರಾತ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ.”¹⁰

ಎಮರ್ಸನ್ ತನ್ನ ‘ಕಲ್ಚರ್’ (Culture) ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು: “Egoism has its root in the cardinal necessity by which each individual persists to be what he is... The pest of society is egoists. There are dull and bright, sacred and profane, coarse and fine egoists. It is a disease that like influ-

enza falls on all constitutions... Culture redresses this balance.”¹¹

ಎಮರ್ಸನ್ನನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನಿಂದಲೂ ಸಹ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ:

“ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸುಸಂಗತ ವಿಕಾಸವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ಒಂದು ಉಪ ಸೃಷ್ಟಿ. ಅದರ ಸಾರವಾದ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣತೆಯು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಆ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇತರರನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ವಿಧಿ... ಮೇಲೆ ನಾವು ಗುಣಪೂರ್ಣತೆ, ಔಚಿತ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣತೆ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವಷ್ಟೆ? ಪೂರ್ಣತೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆದರ್ಶದಂತೆ ಆಗುವುದು; ಯಾವುದೋ ಒಂದನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಅಂತರಂಗಸ್ಥಿತಿ, ಒಂದು ಅಂತರಿಕ ಮನೋಭಾವ...”¹²

ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಈ ಬರಹಗಾರನ ಪ್ರಕಾರ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ. ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣತೆ”ಯಾಗಲಿ, ಗುಣಪೂರ್ಣತೆ”ಯಾಗಲಿ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದೇ” ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ Study of Perfection ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆತನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು:

“A harmonious perfection, a perfection in which the characters of beauty and intelligence are both present which unites ‘the two noblest things’ sweetness and light”¹³ a human nature, complete on all its sides, remains the true ideal of perfection.”¹⁴ “Culture, however, shows its single minded love of perfection, its desire simply to make and the will of God prevail”¹⁵ “the idea which culture sets before us of perfection—an increased spiritual activity.”¹⁶

ಈ ರೀತಿಯ “ಪೂರ್ಣತೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ”ಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಆರ್ನಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ”ಯ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ

ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಯಾವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ ಎಂಬ ನೇತಿ ನೇತಿ" ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ, ಯಾವುದು ನಿಜವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಖಚಿತವಾದ ನೇರವಾದ ಸ್ವರೂಪ ಲಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, "ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಬರಿಯ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ."¹⁷ "ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ."¹⁸ "ಬರಿಯ ಜಾಣತನವೂ ಯುಕ್ತಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ."¹⁹ "ಸಂಗೀತ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ."²⁰ ಈ ರೀತಿಯಾದ ನೇತಿ ನೇತಿ ಪ್ರಕಾರದೊಂದಿಗೆ, ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಅಥವಾ 'ಸಂಸ್ಕರಣ' ಎಂದರೆ ಸಮ್ಯಕ್ ಕರಣ-ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಹಾಗೆಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನಾಗಿಸುವುದು, ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ.²¹ "ನಡೆನುಡಿಗಳ ಸೊಗಸೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ."²² "ನಾನಾ ವಿಜ್ಞಾನ ನಾನಾ ವಿವೇಕಗಳ ಸಮಾವೇಶದ ಫಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ"²³ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಖಚಿತವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 20
2. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 16
3. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 77
4. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 38-39
5. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 39
6. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 19
7. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 19
8. Newman, (1940), PORTRAIT OF A GENTLEMAN in Literary Selections from Newman: With an Introduction and Notes by A Sister of Notre Dame, Longmans Green and Co., London, New York, Toronto, pp. 58
9. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 17-18.
10. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 110
11. Emerson, Edited by Edward C. Lindeman, (1949), CULTURE in Emerson, A Mentor Book, The New American Library, 1949, pp. 10.
12. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 15.
13. Matthew Arnold, (1978), Culture and Anarchy, Edited with an Introduction by F. Dover Wilson, Cambridge University Press, pp. 53-54
14. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 57
15. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 60
16. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 65
17. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 10.
18. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 10
19. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 11
20. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 11
21. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 11
22. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 12
23. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 13

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ.ವಿ., (1987), ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ: ಸಂಪುಟ-1 (ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ), ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್., (2011), ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಡಿವಿಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
3. Newman, (1940), PORTRAIT OF A GENTLEMAN in Literary Selections from Newman: With an Introduction and Notes by A Sister of Notre Dame, Longmans Green and Co., London, New York, Toronto.
4. Emerson, Edited by Edward C. Lindeman, (1949), CULTURE in Emerson, A Mentor Book, The New American Library, 1949.
5. Matthew Arnold, (1978), Culture and Anarchy, Edited with an Introduction by F. Dover Wilson, Cambridge University Press.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.